

DÜSEVNI LISZT

Mészecsne verszke novine.

Vu iméni prékmurszke evang. sinyorije reditel
i vödávník: FLISZÁR JÁNOS, Murska Sobota.

Rokopiszi sze morejo v Puconce posilati.

Csek racsuna st. 13,586; imé „Düsevni lizst“ Puconci.

Cejna na cejlo leto 20 Din., v zväszstvo 30 din.,
v Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Naprejplacislo

gorivzeme vszäki evang. dühovnik i vucsitel.

Batrívnoszt.

„I ne presztraste sze vu nikom od ti
prôtisztoječst; stero je nyim isztina
kázanye szkvarjenyà, vám pa zvelicsa-
nya.“ (Filip. 1, 28.)

Szvêt je ti batrivni! . . . Evangeli-
csanszki krsztsanye — mête tak batrivnoszt!
Nevcaglivo, brez vszäke bojznosztizszoj-
te tam, kama vasz je posztavo Bôg. Pred-
vszém naj vász ne bode szráam nas naj-
dragsi kincs: te evangelium. Zatém naj
vasz ne bode szram vadlúvati pred lüdmí
vase evangelicsanszko krsztsanszko ogvü-
sanye! . . . Kaksza skoda, ali bantüvanye
vasz má doszégnoti za toga volo? . . .
More bidti, ka vász vöoszmejejo . . . ali
tô ne vzemte tak, liki bantüvanye, nego tak,
liki odlikovanye! „Vervao szem, záto szem
gúcsao, veli eden 'Zoltár. Ti szi tüdi dü-
'zen gúcsati! Csi pa mucsis bojzljivo tam
i té, gda bi mogao batrivno gorizdignoti
rêcs tvojo, ár te je celô gorizburkalo os-
potárivanye ti nepobo'zni, — tí pa itak
brez rêcsi znásas tô, nê kabi z batrivnim
szvedôsztvom dolivdaro na toga nepobo'z-
noga — te szi tí zatájo tvojega Jezusa,
tvojo vero ino kak ta rêcs jeszte: vküp-
no kavülis z vukmi! . . . Pri najprvoj
szpövedí tvojój neni háj vö z tvoje molítvi
pokôre eto vadlúvanye: Vnogradrát szem
bojzliví bio . . . zatájo szem te z mücsa-
nyem mojím . . . Ah, Goszpodne, vcsini
me batrivnoga, mocsnoga . . . nevr'zi me

vö z vitéznoga serega oni, steri sze za té-
be bojüjejo!

Csi pa scsés bidti dober vitéz Jezus
Krisztusa, te potrebüjes escse k-batrívnosztizszoj-
poníznoszt tüdi. Vu boji tak vszigidár Krisz-
tusa díko trbê iszkati ino povéksávati, „ni-
kaj po nyevki, ali márnoj díki ne csinte,
nego szponiznosztjov eden drügoga od
szébe za vékse prestimajôcsi.“ Jezus, gda
sze je tak doszta bojüvao z-timi nepobo'z-
nimi, je záto osztao vszigidár obládavník,
ár je med obládnosztami tüdi vszigidár po-
nizen osztano, ár je nigdár nê iszkao
szvoje díke, nego vszigidár szvojega ne-
beszkoga Ocsé. Etakso poníznoszt csáka
ete nas glávnivoditel od vszákoga vitéza
szvojega: „Vcsite sze od méne, ka szem
jasz krotki i ponizen z-szrdcá.“ Evange-
licanszki krsztsanye, vi Krisztusovi vojníci!
Batrivnoszt i . . . poníznoszt! . . .

Nê! ni spot me neprimore,
Ni toga szvejta díka
Na vtajenye moje vere,
I mojga szredbeníka:
Veren scsém bidti Jezusi,
Obsztáti v isztini visnoj,
Veren Bôgi i virtusi
I v szmríti nôcsi kmicsnoj.

Pod krí'zom.

(Janos 19, 6; k Rimlancom 5, 7-8).

Na krí'z glédajôcs nam Bôg trôje nazvêszti:

a) Grêh odürjáva isztino i csiszto i
vsze vcsini, naj je vnicsi. Krisztusa dnesz

tüdi dněvno prebyje na kri'z grêh. Růz-noszt je priszė'zen protivnik vszemi, ka je dobro, ár je toga gōli bivatek je 'ze prevedno na ôcsimetanye. Grêh je taksa santszka zmo'noszt. stera je vmorila jedinoga pravicsnoga tüdi.

b) Bo'zi szôd'ká'ze obdrůgim kri'z: plácsa grêha je szmrt. Bôg odürjáva grêh, i ga z-'zeleznov konzekvencov kastiga, ár ga scsė vöprepraviti.

c) Kri'z je pa z-ednim znaměnye Bo'ze k-nam nagnyene lűbėzni. Tak nasz je lűbo vsze Bôg zmo'zni, ka je nē milűvao za nász niti onoga, ki je Nyemi nájdragsi bio. Zaká? Naj sze gori zbűdimo! Naj na pamet vmememo, kama szmo prisli! Őbrnmo sze nazáj i obinmo k-szebi nasega Bogá. Ovo te razpėti Bôg i je escse vszigdar gizdav cslovek?! píta eden velki krsztsenik sztároga csasza. Za volo grêha vszigdár predvszem ti nedű'zni trpijo.

Tri recsi.

(I. Petr. 2, 24 – 25).

Szamo té zadėne kaj meni Velki Pėtek i Vűzem, csi na csiszto razmim ete tri recsi: a) *Za mojo volo* — zrok szem: tomi, ka je Krisztus na kri'z prisao. Tecsasz nemam nikaj 'z-nyim, dokecs nepripoznam, ka szem tálnik v tom grêhi. b) *Meszto*

mėne — ka je On trpo, bi jasz mogao znásati. c) *Za mėne* — ár me je lűbo i tō scsė, naj nyegov bodem. Ah, blagoszlovlene rane, stere szo meni zvrácsėnye szpravile.

III. Prezbiteroz pozváne i dú'noszt.

1. Cėrkevne usztave i pravil zrendelűvanya. Nase autonomie grűntno zah-tėvanye.

Presbiteroz dú'noszt cėrkevna usztava nakrátci, ali dōnok dosztagovorėcs etak szpise naprė: „Prezbiteriuma (cėrkevno ga tanácsa) dú'noszt je: poszkrbeti sze, da sze vu gmajnaj i soláj vsze prav i v-dobrom rédi godí.“ Na toj podlagi naszledűvajōcse szpise pred nyė:

a.) Presbiterium naprė pripraviti pred gűlės dáne nálōge;

b.) Poszkrbi sze, da sze gűlėsa szkoncsanya v-'zitek posztávijo i zvršijo.

c.) V szilni, ali neodlāsani, tak tüdi v-mėnsi dugoványaj vu tom trōsti, ka gűlės nyi delo szledi na meszt i nihá i oszvoji, pōleg nájbōgsega previdėnya szamo vuszebi csini;

d.) Razpráva poszebni vöposzlani nazavűposzt naznanila;

e.) Pázi na gmajnarov lűdi gibanya podátke i vkűp posztáviti placsilni vernikov imenik, pōleg potrėbsine ga vöpoprávi, dopuni;

Pozváne 'zenszek.

Poszlov.: JUVENTUS.

Dėnes je zacno po nōcsi vöosztanyűvati po krcsmáj. Obprvim szamo ednōk na tjedem potem dvakrát, nazádnye vszáki dén. Od toga vrėmena szo vedno pomenkavali pėnezi. Escse z tiszto gűka je 'zeni vszaki mėszec prvoga dao, je pomali doszta nazájzgyėcsao od nyė. Vendar je tō száma mála suma bila, ali csi szmaloga nazájvzemejo, escse menye osztáne. I csi je sō z dōmi, ali je prisao, nigdár je nē vzėo na pamet, ka na prági tam kűcsi eden nepozváni i neprijėten gōszt — te'zka szkrb.

Klára sze je nē tō'zila, nē jōkala. Csi je glih nē vnogo szkűszila v 'zivlejnyi szvojem, obsűtila je, 'zenszko szrdcė nyė je posepnolo, ka vnookrát szkuzė szo na véksi kvár, kak haszek pri osznávlanji edne cslovōcse dűse.

Meszto szkuz je vsze szvojo krotkoszt, lűbėzen i prōszten cajt na mo'zá potrosila. Sálila sze je ž njim. Vszáki dén je drűga bila. Ednōk zamislėna, tak dabi sze nyė kaj lėpoga szenyalo; drűgics, kak kakse vrōcse krví dáma, stera nema drűge miszli, zapelati koga; vcsászi sze je pa napravila, kak kaksza szlára profeszorca z okolami na ocsáj.

Ali vsze tō je szamo do cajta hasznilo Vadai D. je pá zacno szvoj lehkoski 'zitek. Vszáki den je po polnōcsi prisao domō. Kártao sze je, pio je i sli szo pėnezi.

Eden 'zaloszten jėszenszki vecsėr je Klára rávno pri oblōki sztála, szvoje vrōcse cselo je na okno pritisznola, na stero szo debele kaplice de'zd'za kápale i razbile szo sze od gla'zojne. V tom nedovėdenom cájti sze je posztavo domō, pred Kláro Vadai D. Lica szo nyemi gorele, ocsi szo nyemi nemėrno bė'zala szemtá, ali nē szo sze vűpale szrėcsati z-'znyėnim poglėdom.

f.) Na pomôcs je predsxedníksztvi pri réda i mira obarvani, tál vzeme vu gmajne szíromákóv i szírotic poszkrblosztí;

g.) Podgovoren je, da sze cérkevni hrami ve dobroj sztávi dr'zijo;

h.) Poprêk szkrb má na tó, da sze cérkevne vrédnosztí obarvanye, gori obdr'zánye pôleg zákónov i tê zrendelüvany popolno zdr'zijo i szpunývajo.

Vküпно, pôleg zákona i zrendelüvany presbiterov dúznoszt je: vu gmajni pôleg dobroga dúhá i réda delovati, gmajno voditi, vu nyê znotrêsnye dúhovno podigávanye cimprati, vu materiálni dugováný ôpravica, vu krsztsanszkoj lübézni delaj tál jemati, szv. m. cérkev brániti i nyê interese zagovárajati.

Koga szrdcé za szv. m. cérkev bije; ki vu na nyega zavüpanoj csészti nê zvonêsnye prestimanye, szebicsne cile iscse, nego na szl'zbo-pozványe vidí, — pred onim je szvekla tê dúznosztí velikoszt i znamenitoszt. On nê szamo pôleg §§-sov naprêszpizszanya, nego pôleg vodjenyá dúhá szvétoga poravnáva szebé vu toga szvétoga cila doszégnyeni; cêlo szvojo pascslivoszt, szpodobnosztí szvoje te nájkéksi tál aldü-je k-one gmajne naprêidényi ino ôcvetki, kama ga je verebratov zavüpnoszt posztávila.

Gda od nasi presbiterov dúznoszt gucsimo, vu cérkevni jusov i dúznosztaj edno k-tomi drügomi priglihávavsi, je nevtajeno potrebno, da

oni z-evangliumom preszvetleni sztojijo pred nami. Nasa autonomia, ali szí bojdi szamoládnoszt pôleg obcsinszkoja popôsztva principiuma jáko lépí jus ogvüsa vernikom, stere pôleg evangelioma návuka, nê za mladolêtne, nego za prisztarne pozna. Z-têmi jusmi je vernikom odprêta i ogvüšana pôt k-vszêm orgánom pri ravnanyi materé cérkvi. Preminôcsa vrêmena szo szvedôsztva na tó, gda szo zvonêsnye zmo'znosztí napádale szvéte nase materé cérkvi szamosztójnoszt, nakeliko szmo bránili i verosztüvali ober tê jusov i szlobodscsine i keliko áldovnosztí szmo prinásali záto, naj szvojo cérkevno autonomio obarjemo i neocsrbinyeno, kak drági kincs dámo prêk pohodnikom szvojom. Autonomio szmo csesesz prêk vecs sztotin lét gotovi bili z-krvi prelêvanyem brániti i obarvati, stera je i z-ednim nász bránila. Ali, jeli je zadoszta tó, csi ednoga gráda csúvajôcsi sereg szamo gráda zvonêsnye sztené i mocsine bráni i potrdjáva, za tó pa, csi je odznôtra gráda dvoriscse, dvoráne i drügo vrédi, doszta negene i nêma szkrbi. Nase materé cérkvi vezdásnyi polózáj nász toplo opomina, naj verosztüjemo. Kaksté vu velikoj meri szkrbno csuvamo autonomie zvonêsnye mocsine, tó je vu szebi escse nê zadoszta, brezi znotrêsnyega, düsevnoja cimpranya i podigávanya i zdrznoga cilavnoga dela na prisesztno gledôcs nebomo mogli obarvati nase szv. materé cérkvi. Jaj bode nam, csi

„Klára, dáj mi pêneze“ — je pravo.

Klára sze je 'zaloszno zglédnola na nyega. „Ze szem ti vszáki krajcar tá dála, Dénes, nega vecs.“

„Ali meni szo potrebni! Prevecs potrebni, ka naj tak vcsinim?!“

Nemérno je sô párkrát vdiljek po hi'zi, naednôk je sztano pred velkim omárom. Zamisleno je poglájüvo okoli szébe. Ocsi sze nyemi hitro zbliszkecsejo, tak dabi kakse velko goridánye réso. Préjao je 'zeno za rokô: „Klára, dáj mi tiszte sze . . . vê je nazáj dam!“

Klára szí je zbojéno cuknola nazáj rokô, tak dabi szí jo zézgála. Na blêdi nyénih lícach szo sze rdécse rözse szkázale: „Dénes . . . szamo me tó ne proszi! . . . Tisztí szo nê nájni!“ — právla njemi je, vsze molécs. „Okrádneva tisztoga, steroga escse nega.“

Tê pêneze szta te zacsnola vkrajdévati, gda

je Klára mále szrajcsice zácsala sívati. Tisztomi szta je sparala, steroga szta med szebov „tê drági trétji“ zvalá.

Zdaj szta tam sztalá, eden prôti ovomi obrnyeniva. 'Zena je szkuznátimi ocsámi z ták-sim glászom, steri szamo z nájglobse globocsine szrdcá zná príditi, opominájôcs goriszkricsala: „Dénes, Dénes, jasz sze bojim! . . . Náj ti je tak tá dam? . . . ?“

Môz je goripogledno. Velka tihocsa je bila v hi'zi, szamo szo dézd'za kaplice bile vönikso 'zalosztno nôto po okni. Ednôk szamo, tak dabi eden ôzдалécs prihájajôcsi, tühinszki glász potro tihocso: „Sze je dáj!“ . . . v drügom megnyenyi szo zaskripale dveri. Klára szí je jôcsics nagnola glavô na szto: „Okradno je toga lüblénoga trétjega!“ . . .

Od toga csasza, tak dabi nikák med nyidva sztôpo. Niksa csarna ténýa, niksi grozen

nesztanoma szamo juse szpominamo i na nyé sze zezávamo i pôleg toga sze szpozábimo i zamüdimo velke dü'znoszti szpunyávatí. Cérkvi pogübel sze szüne na nász teda, csi sze ti nap-rêhodécsi szpozábijo z-toga, kak szmo tô 'ze prvle trdíli: *Ka li szamo z-dobri verníkov májo grátati dobri prezbiterte, kê 'zítek je pèlda i velika môcs vu gmajne znotrêsnym cimpranyi i kim je presbiterstvo nê nyegove zvisenoszti, szebicsnoszti, nego pobo'znoszti dela presztor.* Záto esze zamerkamó, ka nase cérkvi usztava od verníkov dü'znoszti právi:

„*Od gmajn kotrig sze 'zelè, da pobo'zno i jákosztno 'zivéjo, církevne miloszti dári v'zívajo, materé církvi i sôl dobrôto tak vu poszebnom 'zivilényi, kak vu szlú'zbi bodôcsi naprê pomá-gajo, na nyí zavüpane ôpravice na szêbe vzemejo; nadale je nyí dü'znoszti escse za decè verszko vucsenye i osznávlanye sze poszkrbeti, církevne zákone i zrendelüvanya zdr'zati, pravdeno církevno oblászti postüvati i nyè podlo'zni bidti.*“

Dober prezbitér je tak, kak naprêhodécsi cslovek verníkov példo dávajôcsa kotriga, stero z-priszegov potrdjene oblübe szamô od szébe má szhájati; cérkvi má porôcsiti vrêlo szvojo vero, dü'znoszti znánye, pôleg düsnevészti verno szlú'zbo; neszmi pozábíti, ka vu Bo'zem országi sze prêdnyszti i viszikoszti pôleg vcsinyene szlú'zbe mertüka méri. Pri na té szlú'zbe pozávanyi csüje Goszpodna, Zvelicsítela ete recsi: „*Neiscsem tô, ka je vase, nego vász szamè.*“

Da je tü pôleg dühovnoga 'zitka valón szlú'zba nájfontosnésa 'zitka példa, z-presbiter-szkim pozványem hodécsé dü'znoszti v-poszebne §§-se niti nemoremo notri vtálati. Ali ôprávice v-csupore naménimo posztaviti i v-ni'ze popiszani etak velímo od presbiterov dü'znoszti, kakda sze one na církevno pôla velikom presztori, nadale vu familiszkom i tüvâristva 'zitki májo szpunyávatí i odprávlati.

Vrág vu Prêkmurji.

Mi evangelicsanje tô verjemo, ka je to hüdo, stero nász szküsáva i vu grêh zmre'zi, nê drügo, kak nase grêhsne miszli, têla po'zelénye, ali pa hüdi lüdi zapelávanye; ali da jesztejo escse i dneszdén zaosztányeni, z-blôdnim satrûvanyem napunyeni, kmicsnoga mislénya lüdjé, steri tô verjejo, ka jeszte vrág, tô je tô eden táksi grozen bivátek, steri vu cslovecsoj podobi bodôcsi, konyszkkikôpit nogé, roglé, csarno koszminye má, zvepleni szapôt mecse vö na göbec i Bôg zná kaksí sztrahsnik je! — Csi bi isztina táksi bio, kak ga vu vecs mésztaj doli májo zmálanoga, zagvüsno bi menyé hüdübe bilô med lüdmí, ár sto bi sze vüpaó k-nyemi pribli'zavati i 'znyim sze tüvârisivati? Vszáki bi sze ga 'ze ôzdalécs ogno.

Tak sze csüje gücsati, ka nê dávno sze je v-Prêkmurja ednoj véksoj vézsi szkázao eden

tühinec, ki je vedno med nyidvá sztôpo, gda sze je eden na drügoga zgledno, tak dabi nê scseo, ka bi eden drügomi vecs v szrdcé vido. Tak szta sze glédala, tak szta gücsala eden z drüгим, kak dvá tühinca. Ali szta záto vedno eden drügoga sercávala.

Té dni sze je zgôdilo nikaj, ka je Dénesa malo sztrôszilo v szrdci. Klára je zaszpála pri sztôli. Roké szo nyè trüdnó povisznole. Prvics gda jo je na pamet vzeo, sze je malo zaszmehao, ali potom nyemi je niksa bojazen zaszêdla szrdcé. Szen je vszigidár odkritoszrcsen, poká'ze cslovôka kak je. Gda cslovek szpi, te sze nyemi poká'ze tiszto trplénye na obrázi, tiszta 'zaloszti, stero v szrdcé noszi. V szne cslovek nikaj nemre zatajiti, szen ga vöovádi. Dénes je zdaj tüdi pred szebóv vido edno blêdo, od trplénya zmantráno 'zenszko. Ocsi szo nyè notriszpadnole, par brázda na cseli i cêla je tak vövidla, kak edna od

szunca po'zgána, od vötra zmantrána, na pô povehnyena rô'za.

Kak jo je glédao, oglászila sze nyemi je düsnávészti, stera ga je kárala: Ka szí vcsino 'znyé, ka szí vcsino z té lèpe cvetécsé rô'ze?!

Od toga vrêmena mao je bole z odprêtimi ocsámi hodo i pazo je na 'zeno, naj v rédnom vrêmeni ide szpát. Tô nyè je osztro zapovedo. Ali záto, gda je ob pônôcsi domô priso, je na pamet vzeo, ka je cilínder na lampasi escse topel. Klára je szamo te pogaszila lampas, gda je on vráta odklenyüvao. Tak je slo tô den za dnévom. On je lumpao. Klára je pa delala.

Od toga mao je bole porêci osztanyüvao vöni. Ednôk keszno vecsér, gda je on 'ze szpao, sze je na niksi máli rogát prebüdo. Lampas je goro, pri sztôli nyemi je 'zena strikala. Gda je on zaszpao, ona je na tihoma gorisztnála i dale je delala. Z krotkim glászom, v sterom je tüdi

táksi vrág. Po vecseráj gda sze 'ze posteni lüdjé napocsinek povrnéjo, táksega hipa je prá prisao v-edno dvoricse i okóli edne grúske je plészao. Nê je csüdo, csi sze je na plesz vzéo goszpon vrág ocsa, vém teliko lüdi jeszte naszvêti, ki szo vszi nyegovi porobi i tak sze povôli zroka má veszeliti i z-radoszti plészati!

Vészi pokoj, mirovnoszt je naednók zburkana. Nisterni, ti batrivnêsi szo uprav prisli prôti onomi dvoriccsi, ôzdalecs szo nasztrégali prôti grúski, csi je rêszan tam te vragics? — Persze, ka je tam bio! Vu velikoj bojazni szo nê ednoga, nego tri vidili naednók, nateliko nyim je bojazni fantázija gori potégnola gláv zivce. Ti bole bojazlivi szo pa domá v-posztelaj med blazine pokopani drgetali od sztráha, szen nyim je nikak nê prisao na ocsi, sto bi mogao táksega hipa szpati, da je vrág tak blúzi?

K-koncovi szo vecsarje tak szkoncsali, ka grúsko, stera poszredüje vragá, szkázanye, vö trbê vszêcsti. Vbôga, nedužna grúska je prepravlena, doli szo jo vszekli, na drôvna drva z-rakálali i 'z'ézgalí, naj nema vrág prilike okoli nyé sztêble plészati.

Ali bole bi bilô, csi bi je nebi vövszekli, kamcsi bi vrág te na dvoriccsi osztano, ali zdá, da je vecs nê naisao drêva, sze je vu hrambo zoszelo, gori je odísao na pod i cêlo vesz nôcs je szemtá drkao, rogátzo i posztrahsüvao hiže sztancsare.

Eden batrivnêsi cslovek je dönok vüpaó vö idti na dvoricse, gori je nasztrégao na pod i Bôg drági, ka je vido tam? Edno szemtá drkajôcsó bêlo mácsko! Tak je nê vrág, nego mácska, szi je polehsajôcs zdehnola gori cêla vész.

Vrág je bogme! Zagvüsno je vrág, szo pravli obcsine ti csednêsi (?). Vém je vrág záto vrág, ka ne hodi vszigidár vu szvojem têli, nego vcsászi, kak bêla mácska, vcsászi, kak lêpa deklina i escse vu drúgom kêpi sze priblízáva k-lüdem i na grêh je zapeláva.

Jeli je tak mácska ta bêla mácska, ali je pa vrág? je bilô vu vészi veliko pitanye.

Jeli sze náide táksi cseden cslovek, steri bi na tó pitanye odgovor znao dati i lüdi pokojiti? — Ka bi sze nebi naisao? Najsao sze je li na hitroma eden môder cslovek, steri je obecsao, ka do üttra gvüsen odgovor dá na tó pitanye: jeli je mácska na hiže pôdi szemtá drkajôcsa bêla mácska, ali pa vrág?

Te modriák je nê csinio drúgo, vecsér je tri falácske meszá djao na pod hiže i dogojdne je csakao, vu szebi szi je pa tak miszlo; csi v-gojdno nede trê falácscecov meszá na pôdi, te je je zagvüsno bêla mácska pojêla, i te je ona nê vrág, nego prôsztna parôvna mácska; ali csi sze meszá netekne, teda je bêla mácska vrág, steri braszkoga meszá ne jê.

I ka sze je zgôdilo? Tó, ka szo na drúgi dén tri falácske meszá nedoteknyene naisli na pôdi.

malo vöcsimétanya bilô, ka ga je nê bôgala, je pravo: „Klára! Klára! . . . Ona sze je britko zajôkala, szédevsa szi na nyegvo posztelo. On nyé je nikaj nê znao praviti, ár, sze je mogo szam szvojimi szkuzami boriti, szamo jo je bo'zo po lêpi, méhki vlaszáj. Ona je pa med szkuzami, ali z blájzenov radosztjov právila: „Záto té mili trétji nájde tó szvoje.“ Na to szo 'ze nyemi tüdi bisztre kaple tekle po licaj.

Té den je Dénes drúgi gráto, kak je pa prvle bio. V 'zaloszni szkuzaj szvoje Kláre je szpозno szvoje pokvarjeno, 'zaloszno 'zivlênye, v szvoji szkuzaj je pa najso ocsiscsenje szvoje düse. Z nácsisimi ocsámi je zacno glédati szvét. Gda sze je na szvoje dráge oblêke i na 'zenin ponoséni gvant zgledno, szram ga je grátalo. Pri kártanyi nyemi szo na pamet prisle 'zenine szkuzé i vola nyem! je odísala dale sze spilati. Domô je odiso i tam je povrgo pajdáse. Kebzüvo je, ka obri szvoji 'zelény i obri szamoga szêbe, ka je pa nê lehko, zácsa goszpod bidti. Radüvo sze je nad tem. Ali nê je miszlo nato, ka to povrnênje nema szebi hváliti; ka

dobroga, lêpoga sze zácsa v nyegovom 'zivlênyi kázati, vsze to z edne pobo'zne i molêcse 'zen-szke düse szija na nyegvo okorno szrcê.

Eden lêpi, blájzeni dén — ár je zácsó pá vszáki den blájzeni bidti nyima — je Klára szmejêcs poszedila k szebi Dénesa. Nê za nyéno volo, ona je zadovolna — právla je ali za toga drágoga trétjega volo, steri má pridti i za steroga sze tüdi trbej szkrbeti, pa te ona tüdi nede mêla vrêmena pêneze szlú'ziti z strikanyom. „Deni doli te zádjen ekzámen, naj bode birôv toga drágoga trétjega ocsa. Vido bos, ka de nama slo, obá va sze vszila.“

I tak sze je zgôdilo, kak je Klára vözbrodila. Te'zko delo je tó, gda v létaj cslovek széde k knigam. Delati, tó escse, ali na ekzámen sze vcsiti, tó je preci 'zmetno za sztarêsega cslovôka, ki je 'ze o'zenyen i szkoron ocsa bô. Ali Klára je telko sále zmêsala med tó te'zko delo, ka sze ga je mo'z nê navolo; z táksóv trdov volôv je sztála pôleg nyega, ka je je nê vüpo tá nyáti.

Tam je szedêla pri nyem, gda sze je vcsio.

Tak je zaisztino vrág ta bêla mácska. Tô je zdâ 'ze celô gvüsno!

Sli szo zdâ k-ednomi 12 sôl, univerzo dokoncsanomi zevcsenomi csloveki. Bole bi bilô, csi nebi sli, ár szo potom escse bole posztrahseni. Te zevcseni cslovek, kak je csüo od nyí pripovédano fabulo, nyim je pravo: jasz szem rávno tak obhodo. Edno nôcs, kak sze na kocsüji z-edne dalésnye véski domô pelam, szo mi konyi na ednók sztanolí, tak da bi nyim nogé v-zemlô korenyé szpüsztile.

Glédam naprê. ali v-kmici szem nê vido nikoga, tak szem zagvüsno vzéo, ka vrág má sztáti pred konyi. Doli szem sztôpo z kocsüja, nahitroma szem zmolo eden ocsanas, potom szem szi nazâ szeo na kocsüj, ali konyi szo nê steli z-meszta idti. Znôva szem doli sztôpo i csi je bár velko blato bilô na ceszti, doli szem poklekno, prekri'zo szem sze i dugo szem molo. Pá szem znôva na kocsüj szeo i molênje je valálo, konyi szo sze genoli i szrečno szem sze domô pripelao.

Rávno je tô trbelo escse tim od vrág sze bojécsim. Potom szo sze escse bole bojali.

Csi szi 'ze tak od vrágá zgovárjamo, jasz túdi edno málo, ali isztinszko prigodko naprê dam od nyega. Knox Jánosa imé doszta evangelicsanszki lúdi pozna. On je bio Skócie reformátor. Céli szvoj 'zitek je na tô poszvéto, naj szvoj národ na protestánusko vero povrné i szpozna 'nyim Krisztusa csiszti návuk.

Vu késznoj sztaroszti je te'zko obete'zao té bláj'zenoga 'zitka reformátor. Doktorje szo doj povedali 'znyegovoga 'zitka. Okóli bete'zne nyegove posztelê szo sze vküp szpravili prijátelje i lübléni nyegovi. — Velikoga bete'znika môcs je v-edno poménkávala. K-koncovi je na tô proszo za nyega vsze sztarajôcse vernike: naj molijo za nyegovo grêsno dúso Naj proszijo Oco nebeszkoga, da za szvojega Sziná vrédnoszt nyemi milosztiven bode i odpüsztí nyemi vgresênje i gori ga k-szebi vzeme v-ono bôgso domovino. On szam je túdi molo. Ali nyegov glász je vedno szlabsi gratüvao, k-koncovi je zamücsao. Ti okoli nyega sztojécsi szo sztarajôcs previdili, ka nyemi odúhávanye vedno szlabése gratüje. 'Ze szo tak miszlili, ka je premino, gda na ednók szamo osztro gori szkricsí: *Sztirajte vkraj od-mène toga vrágá!* Kaksega vrágá? szo ga pitali vernici. — Vidite — je odgôvoro reformátor — gda szmo jasz i vi Bogá molili, naj mi Bôg za szvojega Sziná vrédnoszt odpüsztí vgresênje i milosztiven szodec mi bode na szôdni dén, eden vrág mi je tak pravo: szíromák Knôx, zakâ sze ti molis za odpüsztisanye grêhov, vém ti nemas grêhov, tebé millione blagoszlávajlo, kak dobroga csinitela, ti brezi prosnye v-nebésza prides i vecsnoga bláj'zensztva tálnik posztánes.

Viste, tô je vu csloveki bodôcsi zvisenoszti vrág pravo meni. Té me je steo zamre'ziti i pogübiti. Grêhsen szem, zvisávati sze neszmim, ár

Vcsila sze je vréd 'znyim i tákse disputálivanye je zacsnola 'z nyim, ka sze je kumaj znao genoti. Gucsali szo, ka je bole znála zákone, kákpa „goszpon birôv“.

Na ekzámen szta túdi vküper sla. Ona nê záto, dabi ekzámen dêva a, nego naj moli za mo'zá tam odzajaj v sztolici i kak szo nikáki gucsali, je vecskrát kaj tá posepetala mo'zê, csi sze je gde zadrugno. Gda szta z szrečsnoga ekzámena domô prisla, mo'zá je etak pokazala notri ednomi málomi debelomi deteti: „Tvoj ocsa, goszpon birôv odnesz mao.“ Té nôvi birôv je pa z veszéljom obino tô lêpo mládo 'zeno, kúsno nyê je obê rokê i pravo je: „Zahválím ti, drága moja, vsze, ka szi za méne vcsinila!“ I té recsi je tak pravo, ka je zaisztino vsze v nyi bilô: Ednoga postenoga, delavnoga, obarvanoga 'zivlênja práva bláj'zenoszt.

I ka je bilô z generálisom? Ž-nyim szta túdi dobro vöprisla. Eden lêpi szprotolésnyi popolden je varvôkinya zalecano pribê'zala od ogradcseka krája. Niti je nê mêla vrêmena povedati, ka sze je zgôdilo, 'ze je na dvoriscse

prikorácala mála Klárika z ednov velkov oficerszkov ôbov na glávi, za nyôv je pa sztápo sztári generális i nê je bilô viditi, ka bi sze nájmenje csemejio. Pravo je, ka szi je po sapko priso. Ali záto szi je brezi rêcsi doli szeo, gda szta nyemi meszto ponúдила i pôzvo je k szebi domô tô málo Kláriko, csér i zeta.

Drága, mila Mártha, tü je pripovészti konec. Vidis, veszéli je té dokoncsétek. Zdigni glavô, zbrisi szi doli szkuzé i zamerkaj szi, ka je szamo tiszto tá práva 'zenszka, stera je szvojim 'zivlênjem nájmenje ednoga cslovôka pobôgsala, na právo pôt szprávila i za bláj'zenoga vcsinila.

Tihocsa je posztánola v hi'zi. Brez rêcsi szo szedeli pár minôt vszi trijé.

Potem je pa tá mláda 'zenszka gorisztánola z-sztôca i je szlobôd zéla. Gori je zdignola glavô, v ocsáj nyê je 'zitka batrivnoszti ogen goro.

Té sztarec sze je pa doliprigno i kúsno je szvojój sztároj 'zeni rokô. — Konec. —

sze teda szkvarim, li szamo Jezusa vřednoszt me pomore vu nebeszki ország.

Eta pèlda nam szveklo ká'ze, ka je vu nami vrág. Zvisávanya, za velko prestimávanya, nelübéznoszt, ogrizávanya, razlácsanya nevoscsénoszt, praznűvanya, nemertűcslivoszt, pijanoszt, hűdo'zelènya, spotárjenya, drůgi pomén-savanya, zgrablivoszt, szkòposzt, hotlivoszt, nezбивanya, neisztine i dűhovne szleposzt vrág. Od eti nász oszlòbodi lűblèni nas Ocsa nebeszki!

Judás.

Grobi szo sze odpèrali,
Szunce, zvèzde potemneli.
Cèrkvi sztejna sze pòcsila
I zemla z-meszta genola.
Na szrèdnyem kri'zi razpèti,
Med vdárjenimi ranami:
Szin Bo'zi sziz etak zdehne:
„Ocsa moj! . . . Szpunilo sze je!“

Tam na Golgothe bre'zini,
Med nezakopani csontmi,
Na stere tak pre'zaloszt
Szija szunce, — vrze tejnyo,
Steri globke ocsi vòtle
Szo odávca prekúnole:
„Boj preklèti, zakunyeni,
Skarjoth Judás tak vtepeni,
Bojdi od vszej pregányeni
Neszmileno zavr'zeni!“

* *

Cèlo tèlo 'znyim trepecse,
Meszta náidti nindri nemre;
V-glávi nyemi kròto strmi, —
Szrebro sze nyemi 'ze mrzi!
— Brezi cila hodi, blòdi
Eszi i tá gori i doli.
Vmorisca brèg okòlívrat
Je okrò'zo vecs kak dvakrat;
Vszigdár sze nazà povrno
Na Jezusa kri'za meszto;
Zaman sze ga tak ogible,
Znòva pá li k-nyemi pride.
Messiása kűs ga pecsè,
Krvicèna, to szrebro zgé,
Stero v-prgiscsi sztiszkáva,
Nyemi dűso, szrdce vmárja,
— Csi bi z-tém nevolnim szrebrom
Szi mir szpraviti mogao on:

'Zitek bi rad tá dao za nyè,
Csi bi dòbo mir, postenyè.
Oh csi bi mogao zvrácsiti
Krvno meszto cvekòv szkriti!

* *

Kmicsi sze okòli nyega,
Szrdce sze 'mi sztrahsno briga,
Zemla sze zácsa tròsziti,
Dèn sze na nòcs premeniti
I kak blòdi v-gòsztoj kmici,
Vküper szpádne na pecsini
Nevej, gde jeszte i hodi?!
Gori sze zglèdne na nébo,
Stera je tak kmicsna grozno:
Z-nébe szpádne edno kaplo
Krvicèna 'mi na glávo.
Gor' sze zbűdi, zdrafna z-támna,
Od zhoda sze do zàhoda
Bliszka, — lejcse grumszka sztrejla.
Gor' sziz zdehne: „Oh míli Bòg!
Odpűszti mi li zdà ednòk!“
Ino, kak sze zglèdne gori,
Obernyega on kri'z sztoji,
Te odáni na nyem viszi,
'Z-nyegve rane sze krv cedi.
Szkocsi, be'zi, kak zvirina,
Prèk po csontaj, grűdaj kamna,
Po Golgoth' bregà zréberji,
V-kmicsnoj nòcsi szam jedini.
Ah nikak nezaosztàne,
Pred kim be'zi, — 'znyim vřed ide, —
Sztrahsna groza ga obide,
Vszigdár v-vèkso mrezo pride,
Be'zi, be'zi brez pocsinka,
Vnejmar brezi vszega cila . . .
— Z vròcssov glavòv v-kamen vdári:
E'n „jaj“ . . . szpádne . . . 'zlak ga vdári!

* *

Tejlo mir má . . . ah, nè dűsa! . . .
Ona du'ze be'zi grèсна
Tà pred vràta k-nebèsz Bògi,
Bodòcsa vu velkoj moki:
„Oh pűszti me notri ocsa,
Ti vekivecsna milosztza:
Odpűszti, ka szem odála
Szinà tvoj'ga jedinoga!“
— „Sto sziz ti grèsen szin? Ka más?
Naj csűjem!“ . . . „Iskarjòth Judás!“
. . . Ah! groza zide po nébi, . . .
Zvèzde káplo . . . sztrahsno grmi! . . .
Hòzàna hènnya . . . ali szam
Bòg vòpovej szvoj szòd zdà tam!
. . . Hűda dűsa sze presztràhsi
Ino od tisztec vkraj be'zi,

Be'zi, — be'zi, — teccasz be'zi,
 Dokecs k-pekli nepribe'zi:
 „Odprte mi! . . . velki gréh mam,
 Naj vzemem lon, ár dobro znam,
 Ka me tak nerejsi niscse,
 Vrédna szem kastige vecsne.
 Nejga od méne véksega
 Na szvétí etom grésnoga!“
 „Sto szi?... szkvarjénya növ' sztancsar?“..
 Dúsa ercsé: „Skarjóth Judás!“

Plamén hejnya . . . jaj . . . obnejmi
 I mantra v-ednom megnyeni . . .
 Groza obide pekel zdá:
 „Nej te trbej! li idi vkraj! —
 Idi odtéc, prekunyen szin,
 Pekel je malo za tvoј bin!“

* *

Z-nehész, z-pekla vösztirana,
 Blôdi 'lskarjótha dúsa,
 Ni vu nébi, ni na zemli,
 Nemre ona me-zta náidti.
 Blôdi, kak ténja medláva
 Kak edna nočna szküsnyáva.
 Tü pá Golgothe pripráva,
 Nevoló i mantré szpráva.
 Kak dúh pokvarjeni hodi,
 Szkítajócsa sze med lüdi,
 Ár na etoj grésnoj zemli
 Golgothe jesztejo zdá tüdi.
 Gde sze vszáko dobro, szvéto
 'Zené vmárjat csesztó ono.
 Na bicsüvanye, križ kak znás:
 Je pregnan vszáki Messiás! . . .
 — Judás je med nami vszigdár,
 Nepreide, — neveszne nigdár;
 Ki dneszdén tüdi odáva:
 Nedúznm Golgotho szpráva!

VÁRADI ANTAL (F. J.)

Otrokom.

Dvâ dobriva prijátela.

Pripovejst z-poganskoga svejta. Písala: Ana Öhler,
 prest.: Ullen M. d. s. (Nadaljavanje.)

Tak pomali sta bilá teva dvâ pojbeća prijátela. Že v gojndno rano je njeva viditi bilo bivole k mlaki gnati, či je glih Nádira oča z-ost-rimi kaštigami prepovedao, ali njeva sta záto li celi dén vküp bilá. Ja, Nádír je ešče svojemi prijáteli dopústo se na njuvi bivolaj po mlaki nositi. Tam na bivolov hrbtaj ležéč sta si senyala dečka od vrémena, gda njeva velkiva bodeta. Či njima je vroče bilo, te sta v vodo zoskákala.

Gda je tó poganski veški pop vido, grdo ga je svadilo, i je prorokúvao, ka náj bôgecke pogübel pošlejo na Nadira, záto ka se je on z krstšenikom zpajdašívao. Se nê dugo nato sta zginola dvâ nájlepšiva bivola, ali nišče je nê

znao zakâ. Nadira oča je bio jáko-jáko čemeren i je sirmáka Nádira grozno zbio, pa se je dro: „Sem ti nê prepovedao z tém psom, z tem krstšanom se pajdašívati — zdâ se naši bôgecke na nás čemerijo, pa so nam záto bivole spoklali.“ Kak na drügi dén je pá eden zgino, tak so po celoj vési gučali ka ga je Dávid bujo.

Rávnoč k tomi vrémeni je pá on běli dühovnik v té kráj prišao, šteri je na krstšanskov svétki Dávída blagoslovo. „Zdá“ si je mislo Dávid, „more ga Nádír viditi, i jas ga ščem prositi, ka náj na Nádira glavo svoje béle roké dene; lehko de te mojemi prijáteli tú tak dobro v szrdci, kak pa meni.“ Nádír je prerazmo, i sta si pogučala, ka ta eden dén po stezaj v tisto véš šla, gde je zdá běli dühovnik. Tak sta se na drügi dén na pôť vzela, za tém sladtkim trôstom. Že sta pô pôti za sebov mela, te nyidva je zgrabo eden poganski pop, pa je siromáka Dávída nesmileno zbio, pa ga je doј vrgao, tak ka je omedlo i si ešče rokó potro. Nádír se je zosagao pa je domô odbéžao.

Pop je premino.

Kak se je sunce nagnolo, se je Dávid z nezavésti prebúdo. Ali dönok pôleg grozni bolečin se je po zemli kotao proti vési. Medtém nyemi je preveč božno grátalo i se je ščeó nazáj obrnóti. Od sami bolečin je pravo: „Nê, jas nesmim nazáj, ka sam Nádíri obečao, tó more biti, jas morem tistomi bělomi človeki povedati, ka náj svojo rokó na Nádíra glavó dene.“

Tak je bila nôč. Na srédi vési pod močnim sénčnatim drevjom je stao běli dühovnik. Z bleščéčim obrázom je gučao on farar. Na to je pár lüdi vkraj stopilo i se je včasi nikaj pred predgara priklátilo.

Ka, što je tó bio? „Dávid.“

Edna práhšnatna rôka se je reverende tek-nola i eden tühi glás je proso: „Lübléni farar, dente Vašo rôko na Nadíra glavo!“

* *

Premínilo je dosta kédnov i mészecov, da sta pá dvâ pojba rôko v rôki doј po vési šla. Vékši je pazo na ménšega, šteri je pluntavi bio. „Nádír, jeli boš ti že skoron šó?“ pitao je te menši i je žalosno glédao v obráz svojega prijátela.

„Neboj se Dávid,“ odgovoro je; jas neidem sam — ti tú sméš z menov. Moj oča je pravo, ka on za tébe tú šče šólo pláčati.“ „O Nádír, što bi si to mislo“ je Dávid vesélo skričao „što . . . , tvoј oča? šteri me je tak odürjávo, zdá tak dober!“

„Ja“ je odvrno Nádír — „to je pa tak prišlo, ár on zdâ zná, ka si nê ti nase bivole bujo, liki poganski pop, té njim je dao čemér pojesti, rávnoč té, šteri je tebé tak poškodúvao.“ Dávída oči so vlažne grátale. Nádír je djao svojo rôko na Dávída pléča i je navdúšeno pravo: „Za moјo volo si ti na pô mrtev bio, za moјo volo si ti po štiraj šó k bělomi

dühovniki, — za mojo volo si róni! Ali tó te nesmi žalostiti, Dávid — jas ščem tvoj prijátel bidti, kak dugo jas živo bodem — več kak tó, tvoj brat — ár jas tüdi eden krstšenik bodem.“

O Jezusa evangelium,
Ti presvétis srdca poganom! (Konec.)

Prvi orszacski cérkevni gyülés nase püspekije.

Februára 17. i 18-ga t. l. je bio dr'záni vu Novom Sadi prvi orszacski cérkevni gyülés nase püspekije.

Pred gyülésom je ószvetna Bo'za szlúzba dr'zána bila vu cérkvi, pri steroj szo nazócsi bili ban Donavszke banovine general Svetomir Matič, zasztópnik vojszkekomande general Živan Mitrovič, pörgarmester Novi Sada Dr. Branislav Borota, kabinetsef banszke uprave Dr. Subotin, missionszki direktor z Berlína D. Füllkrug, glavni sinyor kalavinszke cérkvi Ágoston Sándor, zasztópnik sinyorij itv. Po lépom popévanyi i trijezicsnom molényi szo bácskajszi sinyor meli globoki miszel predgo na podlagi k Efesz. 3, 13-21. Ószvetna szlúzba sze je dokoncsala z Luthera peszmov.

Po Bo'zój szlúzbi szo szvetszki president nase cérkvi Dr. Roth V. ódprli prvo orszacsko szpráviscse z krátkim nazáj zglédom na delo zádnyi 8 lét; z-zahválnosztjov szo sze szpominali z-miloszti Krála ino králevszke vláde, stera je nam vu deli usztave vszígár na rokó sla. Zahválnoszt szo jávili nadale nazócsim zasztópnikom drúgi cerkvéo, civilni i vojaski oblászt.

Dr. Füllkrug je tolmacso pozdráve z domovine reformácije, Ágoston S. glávni sinyor pa pozdráve kalavinszke cérkvi. — Doszta piszmeni ali telegraficsni pozdrávov je tüdi prislo, kakti od Gusztav Adolf Drúsva, od Dr. Ilmels püspeka z Nemcsije, od D. Dr. Teutsch püspeka z Rumunije, od Dr. Capesiusa visjega cerkvenoga tanacsnika z Ausztrije, od Dr. Pölchau püspeka z Lettlanda, od Dr. Raffay püspeka z Budapesta, od Rodbe püspeka z Lunda (Svédska), od Lutheranszke szvetovne zvéze (Präs. Dr. J. Morehead, New York), od Dr. Jörgénsena, Kopenhaga itv.

Orszacsko cérkevno szpráviscse je szklenolo podánosztí telegram poszlati Njeg. Vel. králi, pozdrávni telegram prvésemi ministri právde Dr. Milanu Srskiču i nadale trém szvetovnim evang. cérkvenim drústvám.

Potom, ka szo escse missionszki direktor Dr. Füllkrug prékdáli pozdráve, sze je zacsnolo tanacsüvanye.

Püspeakadminisztratora szkrblivo vküpposztávleno, na vsze sztráni cérkevnooga 'zitka sze razpresztérájócse létno naznanilo szo vszi nazócsi bodócsi vözdrukano dóbili v róke.

Zatém je razprávlano od rázlocsní statútov (pravil) i szo té potrdjene. Zebráne szo bilé vecsféle nazavüpnosztí; zvoljeni szo bili csesztnici za orszacsko naso cérkev, zvön püspeka ino szvetszkoga presidenta, na steriva vsze gmáne do konca marca morejo dolidati szvoj votum.

Szpráviscse, stero je prevecs doszta dela melo zvršiti, sze je na drúgi dén popolnócsi ob pôtré zaklücsilo.

Rázlocsní máli glászi.

Radoszti glász: „Jasz szem ov dober pasztér; te dober pasztér dúso szvojo polo'zi za ovcé. Nájemnik pa i ki je në pasztér, koga szo në lasztivne ovcé, vidi vuká idócséga, i nihá tá ovcé i be'zi, vuk pa trga i rázgánya ovcé. I jasz dúso mojo polo'zim za ovcé.“ (Jan. 10, 11, 12, 15.)

Növi gmánszki inspektor. Legradszka fara szi je Zelko Kalmana z Csakovca zebrála za növoga inspektora, koga ószvetna instalácija marc. 20-ga bode. Nase krajine etoga vernoga sziná ob toj prilíki z-lübéznosztjov pozdrávlamo i Bo'zo miloscso proszimo na nyegovo inspektorszko deloványe.

Ószebni glász. Dolnye Lendave növi 'zupán szo Siftár Géza bivsi poszlanec pósztali, pèneznik pa Skalics Sándor dühovnik. Gratuléramo!

V-Apacskoj raztorjenosztí 'zivécsi nasi veredományi szo doliküpili edno lépo vilo z vérsztivinszkov hrambov navküp* i cójszlisécsov tri plúge zemlov. Z-tem szo vu Apacsi grünt polo'zili ednoj növoj gmáni. Bóg je 'zivi i pomori vu nyihovom plemenitom deli! Radújemo sze!

Náglá szmrt. Spellenberg Fridrik dühovnik v Banjaluki je febr. 12-ga sztarosztí szvoje 55. leti mró. Pri nyegovom szprévodi szo Dr. Popp püspek administrator glászili recsi 'zitka. Te pokojní jáko veren i neobtrúdjeni dühovnik je z Würtembergá prisao k-nam po bojní. Do bojne je 14 lét bio missionar v Afriki, potom pa 4 léta v francúzkoj bojnskoj vözi. Doszta je pretrpo, doszta prehodo. Naj má szladtek pocsinek!

Podpora po szmrti. Nisterni szmileni nasi amerikanszki bratje szo na mentüvanye Csahuk Sándora 24 dollárov dáli vküp. Tá podpora pa je 'ze po szmrti toga lépoga trósta mladénca prisla i je na szprévodne sztroske obrnyena. Ta odicsena dúsa pa itak zná od toga dobrocsinénnya i zradosztjov hváli vszem szmilénim daritelom.

Szmrt vréliva kurátora. Ocsa nebeszki je edenzadrúgim dvá verniva safara pözvao domó z Puconszke fare. Te eden je Cselak Ivan z Lemerja, steri je febr. 25 ga sztarosztí szvoje 76. leti zaszpao, ki je 22 lét delao kak obcsinszki

kurátor; te drúgi je Szlivnyek Ferenc z Szebebolec, steri je marc. 6-ga sztaroszi szvoje 78. leti zászpaó, ki je 18 lét delao kak obcsinszki kurátor. Obádvá szpòmenek bojdi blagoszlovleni pri nász, imé nyidva pa nepozábleno!

Stero je Bòg vkúp zvèzo, niti szmrt naj nerazlòcsi! Marc. 6-ga szmo na zádnyen pocsinek polo'zili v Polani Grabar Janosovo, sztaro 75 lét i na drúgi dén jo je 'ze naszledúvao nyéni vdovec, sztar 79 lét. Po 57 létnom zemelszkom vkúp'zivilényi szta nadale vkúper vu parad'zomi.

Turobni glászi. Te szmileni koszec sze je vu tekáji ednoga mészeca 20-krát szkázao v Puconszkoj fari. Doli je pokòszo dvè gingavivi rò'zi v Pu'zavci; nadale dvè mládivi tívárisici, kakti Kelemen Sándorovo v Lemerji, sztaro 32 lét i Bác Sándorovo v Brezovci, sztaro 36 lét. Ti ovi vszi szo navékse 'ze lépa leta meli, kakti Horváth Jo'zef v Dolini 77 lét; vdovica Kovács Jánosa z Domanjsovec 59 lét; Persa Mihály z Predanovec 64 lét; Temlin Jurijova z Moscsánec 63 lét; Banfi Ivan z Lemerja 68 lét; vdovica Skalics Ivana z Vanecsa 88 lét; Vljaj Ferenc — eden jáko dober i ponizen cslovek, steroga je meo vszaki rad, — z Lemerje 74 léta; vdovica Fartely Janosa z Gorice 77 lét, Kolosa Ferencova z Andrejec 58 lét, vdovica Bükvics Miklosova z Lemerja 85 lét, vdovica Kùhar Miklosa z Szebebolec 78 lét i Jan'za Jo'zef z Szebebolec 65 lét. — Naj májo vszi szladtek grobszki szén i blá'zeno gorisztanénye! Nyé 'zalüvájòcsim pa naj dá vszega tròsta Bòg vu nyegovoj szvétoj vòli szí pocsinòti!

Rimszki pápa je pàlik nezadovolen. Kak szam „Slovenec“ píse, szvetovno csaszopiszje je nè slo mlácsno mimo kre onoga govora pápa, vu sterom je naglászao szvojo nezadovolnoszt nad tém, ka sze vedno bole razsirjáva v Italiji; zlászti pa v Rimi protestantizem ino sze to „neszramno prozelitsko rovarénye dovoljuje“, nocsí dolocsa zákon, da more osztáti szvéti karakter Rima nedoteknyen. (Jutro 1930. X II/27; Szlovenec 1931. II/27.) — Pri odprétji vatikánszke rádío stácije je pápe'z z-tém obészelo jeretnike, ka vszákdén moli za nyé. Tak sze vidi, záto moli, naj szí jeretniki ne morejo szpraviti negibajòcso vrédnoszt v-Rimi. Ocsiveszno je, ka pápe'zi jáko dobro ide delo, csi rimszki lasztninszki jus nazáj scsé zosrajfati vu szrédnyí vèk.

Szamovolni dári na goridr'zánye Düsevnoga líszta: z-Cankove goszpá Vogler Viktorova 30 D, Skrabán János Szkakovci 10 D, Skrilec Béla G. Radgonya 10 D, Jonas Vilma diakonissa Petrovopolje 5 D, J. Hajdinyak Buenos Aires 44 D, Cipott János Polana (hst. 36) 5 Din. — Radi bi nadaljávali! Szrdcsna hvála!

Dári na Dijacski Dom: z-Morávské obcsine szo darúvali kilogramov psenice: Gutmann Eva rojena Antalics 1.40, Ballér Mátyás 1.50,

Beznéc Stevan 3, Bankó Franc szpòdnyi 5, Benkó Vince 2.50, Bencik Franc 'zupán 4.50, Bencik Stevan 2, Csarni Ferenc 4, Fartély Anna 4, Cipót Sável 5, Cmòr Ludvig 5, Cúg Jo'zef 3.50, Cvetko János 5, Porédos Ferenc 2, Ernisa Ludvig 3.40, Ernisa Jo'zef sujszter 5, Fartelj Stevan mizár 1, Gorcsán Iván 2, Kùcsán Jo'zef 2, Horváth Stevan 1.30, Horváth János 3.80, Kandal Miklós 1.50, Kolosa Kataléna 0.50, Kùhár Stevan 5, Kùhár Iván 2.50, Zrinszki Ferenc 3.50, Luthár Iván 5, Makoter Miklós 3.50, Gorcsán Stevan 1.50, Rumics Jo'zef 3, Bencik Károly 5, Skerlák János 0.60, Szocsák János 2.50, Temlin Franc 3, Zrinszki Stevan 3.50, Vitéz Ferenc 3.50, Vitéz Alexander 4, Vitéz Mátyás 6. Vucskics Jo'zef 5.50, Cvetko Ludvig 1.50, Rumics Jo'zef mlájsi 1, Cmòr Ernò 4.50, D'zuban Ferenc 10, vsze vkúp 143.50 kgr; z-Svejca Fliszár Vince 100 D, z-Budapesta X. Y. 130; z-Gradiscsa Horváth Károly 10, z-Tisine Rehn János 100, z-Vescsice Novák Jo'zef 25, z-Gederovec Stíván Franc 50, z-Gornye Radgonye Talanyi Franc gosztilnicar 65 kg. zlücsene kukorice, z-Gradiscsa szo darúvali krumpise: Fliszár Ivan 17, Szapács Stevan 7, Obál Stevan 6, Hassáj Franc 13, Fájsz Stevan 10, Fliszár Mihály 13, Podleszek Jo'zef 18, Vucskics Franc 20, Augustin Ferenc 16, Fliszár Stevan 22, sztarèsi Fliszár Stevan 13, Andrècs Janos 13 kg., Varga Matyas fájni kur. D. Lendava 10, z-Vescsice Vratarics János 20, z-Bel'inec Frumen N. mlinar 16, z-Szodisinec Vratarics Lajos 10, z-Gradiscsa Skrilec Anton z-tívárisicov 10, z-Pu'zavec Kuzma Mihály 30, z-Vanecsa Godina Lajos 20, z-Küpsinec pri Siftár Károlya i Gorcsan Vilme gosztüvanyi darúvani dári 140, z-Cankove goszpá Vogler Viktorova 30 Din. Szrdcsna hvála!

Glásze proszimo. Gda cslovek vu rokè vzeme eden csaszopisz, predvszém tò scsé znati, ka je nõvoga. Tak glásze iscse. Düsevni Liszt je vszigidár vu glászaj nájszrmaskèsi. Glásze proszimo ze-vsze nasi gmán do 10-ga vszáki mészec! Vu szákoj gmáni sze dájo naprè táksi ménsi-véksi dogodki cérkevno 'zitka, stere je vrédno i potrèbno na ocsivesznoszt dati, dùhovnicke, kántorje, ispektorje, presbiterje, posilajte nam záto glásze z-vasi gmán!

1930-tom je tüdi Biblija bila nájbole iszkana kniga. Kak z Londona glászijo, preminòcse leto je tüdi Biblia bila nájbole iszkana kniga. Anglèsko i Zvònèsnýe Tíváristvo za Biblije je v 1930 tom 48 million Biblij zòdalo, 8 million vecs, liki prvèse leto i 13 million eksemplárov vecs, liki 1928-ga leta.

Ausztralia. Evengelicsanzka církev sze v Ausztráliji vedno poveksáva. Preminòcse leto szo devét cerkveo goriposzvétilli.

Evangeliomszke vere ino cérkvi obcsinszki prigodi.

Naprédáni po

KARDOS JÁNOSI Hodoskom dühovniki.

Dvôje pripetjé eto je Lutheri tak na szrdce szpadnolo, da je mocsno goridjao pri szebi, kâ szvetszko csészť dolidene, i cêli 'zítek szvoj Bôgi i nyegovoj cêrkvi goriáldúje; ár je tak miszlo, kâ szam Bôg tó scsé, kí bi nyemi volo szvojo vu naprédánom dvôjem csúdi vónazvészto. Vküp je tak prizvao na szlobôde gosztsénye verne prijátele szvoje; ali od naménenya szvojega nyim je ni edne rêcsi nêpravo. I, na vszê csúdivanye, je ono iszto nôcs v-erfurtszko zápornico med augustinovoga réda baráte sztôpo, i precí sze v-nyí gvant preoblêkao, szvetszko oblecsalo pa, i vucsítelsztva prsztan, z-ednim lisztom navkúpe, vu sterom je cêli násztaj i zrok csinénenya szvojega naprédao, je lüblénomi ocsi szvojemi domô poszlaó. Te vu vüpanyí szvojem vkanyeni sztarec, kí szi je zaman obecsao, kâ Martin ednók, kak prílicsen pravdeník, rodítelom szvojím vu nyí szlajoz sztároszti na pomôcs bode, sze je nad nedovédnim sztopájom etim globoko razdrészelo; ali preszámnavsi vu nyem szkrovne cile bo'ze, vsza je na visnyega zavü-pao, i pobo'znoszť deteta szvojega z-mirovniím dühom pohválo.

2. Luther, kak barát, visne sôle vucsitel, i predgar v-Wittenbergi.

Luthera sors je v-zápornici jáko vbôgi i milüvanya vrêden bio; ár szo vu leti vardévanya te najte'zkése ôpravice nyemi na plécsa vr'zene bilé. On je mogao, kak najmlájsi, to najbo'znêso szlúzbo doprinásati: cêrkev zmetati, dveri odpérati, zapérati, vöro türma gorivlácsiti, z-zápornice szmetí vónosziti, i, ka je najvecs, z-zaklom na plécsaj po várasí krúh, szilje, melo, bilice, ribe, meszó, zmôcsaj, szkúho i pêneze kôdivati, ka nyemi je tém te'zkê szpadnolo, geto ga je v-Erfurti máli, velki poznao, i vszi szo z-prsztom na nyega kázali.

Ali te nedú'zen vsze lehko pretrpi, csi je gvüsen, kâ szam Bôg tak scsé: i rávno tá vera je 'zivêla vu Lutheri, stero volo nebeszkoga ocsé szvojega da bi tém popolnê szpoznao, gdakoli e príliko i csasz meo, precí szi je k-sz. píszmi

szeo, ino v-nyem brodo, niti je nika nê marao, csi szo nyemi ti drúgi barátje na ôcsi metali, kâ szamo z-vcsenyom tere vrêmen, zápornici pa, z-kôdivanyem bilic, zmôcsaja i krúha, nesetúje haszka szprávlati. Znotrêsnya sztláva nyegova je z edne sztráni neszrecsne dôbi bila, tak da szi je vszákó náturno miszel trdno na ôcsi metao, i szam szebé, brezi mocsnoga zroka, z-tém mant-rao, kâ je nê zadoszta vcsíno zapôvedi i voli bo'zój, csi je taki oblúbo sztána szvojega vu vszem nepotvarjeno zdr'zao. Zvöntoga je nateliko trápo têlo szvoje, da je li celô malo jo i pio, — doszťakrát li eden falácsicsek krúha, i edno ribico, ali jajce. Násztaj ete je nyega toti mocsno varvao prôti vszój, zápornicam lasztivnoj, dühovnoj rúznoszti; ali on sze je protivio z-právov csloveka plemenitosztjov. Szirmacsek, kak dalecs ga je vneszla nepotisana vrêloszt vu bojazni bo'zój!

Ali, liki sze Bôg vszê, kí nyega z-pravicsniím szrdcom iscsejo, z-csúdním tálom vónazvészti; tak je dao i Lutheri dobrovolne prijátele, kí szo ga vu caganyi i dühovnom boji nyegovom trôstali i bátrivili. Etaksi je bio eden postüvani sztarec zápornice, Jónas, komi je on doszťakrát vadlúvao szťiszťávanye dúsne vészti szvoje. Ete ga je vu vere vadlúvanyi na té recsi opôto: „verjem grêhov odpüsztšanye.“ Isztina eta sze je tak mocsno vkoreníla vu boleznom szrdci nyegovom, da je je nika vecs oszlabíti i vösztrêbiti nêmoglo.

Rávno tak ga je trôstao i poglavár zápornice, Staupic János. Ete plemeniti m'z i právi krsztsanszki dühovnik je hitro prevedo i ocsiveszno vónazvészto Luthera velikoszť i csiszto pobo'znoszť, ino nyega bátriviti setüvao. „Ti po vszój szili grêsnik scsés bidti“ — nyemi je ve-lo ednók — „geto sze komaj naide právi grêh vu tebi. Da ti naj Krisztus pomocsti more, nemas vszákoga binka za zlo dr'zati, i vu vszákój miszli grêha ziszťávati.“

Etaksi trôst je zvrácso, csi taki li na krát-ki hípek, rano szrdca nyegovoga; ár po nôvi tú'zni miszljaj sze je ona li pá ponôvila i raz-csemerila. Britko je szkúszo on tó naime ednók, tak da sze je trí cêle dní, v-kámro szvojo zaprêti, od vsze jêsztvine i pítvine zdr'zao, i v-tak dreszêlne miszli vtano, da je nika nê na pamet vzéó, ka sze je okôli nyega godílo. Ti drúgi barátje, kim sze je prevnô'zala tak dúga müdba nyegova, tak stímavsi, kâ ga je pogübel

doisla, gori szo vtrgnoli dveri kámre, i mrtvoga szo ga naisli na tle, tak da szo ga li po mu'zike, szrdci nyegovomi vszední najvugodnêsem glászi pá obûditi szrecso meli. Etak je te krepki, cvetécsi mladénc vu mrácsnoj szamnoszti zápornice, i med vihérmi prsz szvojj, kak cvêt vu mrlzom dôli szlápov, nateliko premedlo, da je, kak mrtveca tenya, vandrao od meszta do meszta, i vszi plemeniti môzje, ki szo nyegove velike talentome postûvali i za nyegov 'zitek trepetali, szo priliko iszkali, kakda 'bi ga z-ete pogûbelne prepaszti vôzdignoli i za szvét obdr'zati mogli.

Dobrovolni szrdc szvéto zelénye vidi Bôg, i, naj sze szpuni i koronûje, szam odprè pôti i priliko. Tak i oszloboditelom Luthera hitro zravana sztezo k-tak zelnomi i dobrotivnomi cili. Ár gda bi v-1502. leti môder Fridrik, poglavnik Saxonie, i zebranik országa, visno sôlo grüntao v-prêdnyem vársi szvojem Wittenbergi, i escse eden znameniti vucsitel bi nyemi potrêben bio vu návuki vere i modrie; Staupica je oberkao, naj nyemi ednoga zevcsenoga i prilicsnoga mô'za z-barátov szvojj zeberé i posle. On nyemi je Luthera porácsao, ki sze je i zebraniki dopadno. Ali barát ete je malo vôle szka'zûvao na gorivzétje tak znamenite i szvetle csészti, z-têm sze odgovárjavsi, kâ je escse prevecs mládi, nê zadoszta vucseni itv. Medtêm ga je Staupic naszlêdnýe z-te'zkim tálom dônok na nyé vzéo; i tak je Luther v-1508., sztaroszti pa szvoje 25. leti v-Wittenberg sô, gde je vu augustinszke zápornice onoj kámri sztális dôbo, stera sze nyô viditi zelejôcsim pôtnikom i zdâ kâ'ze.

Staupic ga je zdâ 'ze i predgati primárjao; ali te escse neszrdcsen mladénc je na tô privoliti nikak nêsteo, i z-britkov náturnosztfjov je goriszkrácsao: „Goszpon doctor! oni me escse v-grob szûhnejo; z-etak tálom nebom 'zivo ni pôleta!“ Ali sztarec vidivsi, kâ je nyemi tô mogôcse i hasznovito, teccasz je nêpopûszto, dokecs ga je na nyé nêvzéo. Luther je predgao; i vcsaszta ta prva predga nyemi je veliki i lêpi glász szprávila. Tak predgati szo — praj — predtêm escse nikoga nêcsûli. Ár nyim je on takse isztine razkládao, od steri sze je nyim predtêm ni szenyalo nê; geto szo sz. píszma celô nêpoznali. I on je predgao z-dûhom i vrêlosztfjov, liki sze od onoga csakati dá, ki je te

glásene isztine popolno gvûsen. Od etimao szo nyemi teccasz míra nêdáli, dokecs je predgarszke csészti gorinêvzéo. I kak szo sze tiszkali vszâko nedelo vu cêrkev nyegovo! Dosztakrát szo i podi prászcsali pod velikov vno'zinov, tak da szo sze bojali, kâ sze vtrgnejo pod taksim bremenom.

Luther je v-1510. leti vu dugoványi zápornice v-Rim poszlani. Eti je priliko meo, nablûzi i prav szpoznati pokvarjenoszt dvora pápinszko-ga; záto je szledi csesztô pravo: „Nebi dao za jezero zláti rhâniski, kâ szem Rim vido.“ Naime pa nad velikov nemárnosztfjov vu szlû'zbi bo'zój sze je trdno szpácso, z-sterov szo szti tak djáli, kak z-kaksov dvorszkov précinbov i szlû'zbicov. Szam od toga etak veli: „Jasz szem komaj edno meso szkoncsao, i oni szo 'ze z-petnájszeti-mi gotovi bili! Kak da bi z dere szlû'zili Bôgi!“

Preci, kak sze je nazávrno z-Rima, je za doctora vere imenûvani.* Ár gda bi ga zebranik ednôk z-znamenitim tálom predgati csûo, nateliko ga je lûbiti i postûvati zácsao, da ga je na toga zamênýe na doctorszstvo pozdignoti dao, i toga cêli sztrosek na szébe vzéo. Ali on sze je ni nad têm nêradûvao, nego je vizokomi dobrocshniteli szvojemi ponizno zahválo, i navkûpe ocsiveszno vadlûvao, kâ sze etak velikoga postûvanya nevrêdnoga bidti stíma. Naszlêdnýe, gda bi obcsûto, kâ zebranika trdno zbantûje, csi tak odicseni dár lûbézni nyegove zavr'ze; popûszto je, csi taki nerad: i od onoga hipa je doctor zváni od obcsine. I zdâ sze je z-têm véksov gedrnosztfjov pôdao zevcsenoszti, da bi vsze, ka je v-mladoszti zamûditi mogao, potom doprineszao, i miloscse Bôga ino poglavnika szvoje-ga vu vszem táli vrêden bio. Ár je tak miszlo, kâ bi z-têm najocsivesznê poszvedocso dúzno zahválnoszt, i kâ je zahválnoszt najlepsa jákoszt szrdca plemenitoga. (Dale.)

*) Doctor, je nej csészti, nego znamenitoszti pridavek vu vszâke dôbi csészti, i dáva sze i zdâ znamenitim dûhovnikom (doctor fidei, theologie), modrie vucsitelom (philosophie), pravdenikom (d. juris), vrácsom (d. medicine) itv. Pridavek té sze je nigda z velikim sztroskom vdáblao od szvetszke oblászti, steri je Lutheri odpûsztseni.